



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Vandy Činkové a soudců JUDr. Vladimíra Stiboříka a JUDr. Ivo Skoupého ve veřejném zasedání konaném dne 21. září 2023 v trestní věci obžalovaného F. S., nar. [REDACTED], odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. května 2023, sp. zn. 16 T 60/2022,

a rozhodl takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d), e), f) tr. řádu se z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu.

Podle § 259 odst. 3, odst. 4 tr. řádu **se znovu rozhoduje** tak, že obžalovaný

F. S., narozený [REDACTED] v Kladně, bez zjištěného zaměstnání, trvale bytem nám. [REDACTED], t. č. [REDACTED],

je vinen,

že minimálně v období od měsíce září roku 2018 do 18.09.2021 v domě č. p. [REDACTED] v ulici [REDACTED], který obýval mimo jiné společně s poškozenou F. [REDACTED], nar. [REDACTED], s níž vedl společnou domácnost a sdílel společné obydlí jako s družkou, s postupně zvyšující se intenzitou, kdy krátká období klidu střídala období konfliktů, nejprve alespoň jednou za měsíc a od roku 2020 v nepravidelných denních intervalech v opilosti, v nepřiměřené reakci na běžný názorový střet se jmenovanou poškozenou, ze žárlivosti nebo i bez zjevného důvodu ji ponižoval a bezdůvodně a nepřiměřeně kontroloval, zasahoval do sféry jejího soukromí a omezoval její svobodné rozhodování, provokoval ji a sprostě jí nadával jako např. „píča, kunda, děvka“, dále jmenovanou poškozenou verbálně urážel a vyhrožoval jí a její rodině zejména v tom smyslu, že zapálí dům, který společně obývali, nebo že jim způsobí jinou

škodu na majetku, že je tam všechny zabije, že si na ně někdo počká, že jí sebere děti a už je nikdy neuvidí, dále po jmenované požadoval nepřiměřenou poslušnost a jednání podle jeho požadavků, včetně felace, přičemž pokud mu poškozená ihned nevyhověla, dožadoval se splnění jeho požadavků boucháním do podlahy, do zdi a křikem, přičemž poškozená mu bez vyjádření odporu či nesouhlasu vždy byla po vůli, aby měla klid, dále jmenovanou poškozenou v blíže nezjištěném počtu případů opakovaně fyzicky napadal, kdy ji bil rukama do hlavy a do rukou, fackoval ji a kopal ji do zad, a při bití ji vyzýval k přiznání k údajné nevěře, kdy výše uvedené vygradovalo dne 18. 9. 2021, kdy jmenovanou poškozenou za přítomnosti jejich nezletilé dcery H. strhl na zem a zaklekl ji, až nemohla dýchat, u toho jí lámal ruce a poté ji dvěma až třemi údery udeřil pěstí do levé části hlavy, fackoval ji, nadával jí a mimo jiné pod hrozbou, že jejich nezletilé dceři N. zlomí ruce, požadoval, aby se přiznala k nevěře, a takovým jednáním způsobil poškozené P. F. nar. , psychickou újmu,

tedy

jednak týral osobu blízkou žijící s ním ve společném obydlí a páchal takový čin po delší dobu, jednak pohrůzkou násilí donutil jiného k pohlavnímu styku provedenému způsobem srovnatelným se souloží,

čímž spáchal

zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku a zvláště závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku

a odsuzuje se

podle § 185 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku **k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3,5 (tři a půl) roku.**

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se obžalovaný pro výkon uloženého trestu zařazuje **do věznice s ostrahou.**

Podle § 99 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zákoníku se obžalovanému ukládá **ochranné léčení protialkoholní v ambulantní formě.**

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný povinen nahradit poškozené České průmyslové zdravotní pojišťovně, IČO 47672234, sídlem Jeremenkova 161/11, 703 00 Ostrava-Vítkovice, způsobenou škodu ve výši 2 346 Kč.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný povinen nahradit poškozené P. F. narozené , trvale bytem , na náhradě nemajetkové újmy – bolestném, částku ve výši 26 708,21 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně ode dne 23. 3. 2023 do zaplacení.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný povinen nahradit poškozené P. F. narozené , trvale bytem , na náhradě nemajetkové újmy – jiné nemajetkové újmě, částku ve výši 150 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně ode dne 23. 3. 2023 do zaplacení.

Podle § 229 odst. 1 tr. se poškozená P. F. narozená , odkazuje se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy – ztížení společenského uplatnění, na řízení ve věcech občanskoprávních.

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Dudová.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozená P. F., narozená , odkazuje se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy – bolestného na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 18. května 2023, sp. zn. 16 T 60/2022 byl obžalovaný F. S. uznán vinným ze spáchání zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, kterým se měl podle skutkových zjištění soudu prvního stupně dopustit jednáním tak, jak je shodně popsáno shora ve výrokové části i tohoto rozhodnutí.
2. Za tento trestný čin byl obžalovanému podle § 199 odst. 2 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle ustanovení § 85 odst. 1 tr. zákoníku za současného vyslovení dohledu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let, v jejímž rámci byla obžalovanému uložena povinnost probačnímu úředníkovi dokládat své příjmy a výdaje a dále podrobit se na výzvu probačního úředníka namátkovému testování na přítomnost alkoholu v organismu. Podle ustanovení § 85 odst. 3 tr. zákoníku byly obžalovanému uloženy i další povinnosti. Ve spojení s ustanovením § 48 odst. 4 písm. h) tr. zákoníku, aby se ve zkušební době podmíněného odsouzení zdržel užívání a požívání alkoholu; ve spojení s ustanovením § 48 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, aby se podrobil se ve zkušební době vhodnému programu sociální výchovy a převýchovy a ve spojení s ustanovením § 48 odst. 4 tr. zákoníku, aby podle svých sil nahradil poškozeným trestným činem způsobenou újmu. Podle § 99 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zákoníku bylo obžalovanému uloženo ochranné léčení protialkoholní v ambulantní formě.
3. O uplatněných nárocích poškozených bylo rozhodnuto tak, že obžalovaný byl uznán povinným podle § 228 odst. 1 tr. řádu nahradit poškozené České průmyslové zdravotní pojišťovně způsobenou škodu ve výši 2 346 Kč a poškozené P. F., narozené , spolu s úrokem z prodlení ve výši 15 % ode dne 23. 3. 2023 do zaplacení na náhradě nemajetkové újmy – bolestném částku ve výši 26 708,21 Kč a na náhradě nemajetkové újmy – jiné nemajetkové újme částku ve výši 80 000 Kč. Poškozená P. F. pak byla odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních podle § 229 odst. 1 tr. řádu se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy – ztížení společenského uplatnění a podle § 229 odst. 2 trestního řádu se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy – bolestného a jiné nemajetkové újmy.
4. Shora citovaný rozsudek byl v zákonné lhůtě napaden **odvoláním** Krajského státního zástupce v Praze, který je podal **v neprospěch** obžalovaného s tím, že směřuje proti výroku o vině a na něj navazujícího výroku o trestu, jakož i proti výroku o náhradě nemajetkové újmy v případě poškozené P. F.
5. K výroku o vině vyjádřil nesouhlas se zahrnutím soudem prvního stupně vymezených sexuálních útoků obžalovaného proti poškozené do právní kvalifikace skutku jako zločinu podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku s konstatováním, že se neprokázalo jednání, které mělo mít povahu sexuálního násilí vůči poškozené.
6. Podle odvolatele v případě protiprávního jednání, jímž obžalovaný přiměl poškozenou k orálnímu pohlavnímu styku, se minimálně v jednom případě o sexuálně motivované násilné

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Dudová.

jednání vůči poškozené jednalo a obžalovaný proti vůli poškozené docílil svého sexuálního uspokojení za pomoci prostředků podřaditelných pod znaky objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu znásilnění podle § 185 tr. zákoníku. Při právním posouzení sexuální části jednání obžalovaného je podle něj na místě vycházet z toho, že obžalovaný dlouhodobě způsobem popsaným ve skutkové větě napadeného rozsudku psychicky a fyzicky týral poškozenou, což vedlo k situaci, že poškozená měla z obžalovaného strach či obavy, přičemž svou situaci ve společné domácnosti označila jako „donuceně naučený život“. Delší dobu trvající verbální a rovněž fyzické útoky obžalovaného na poškozenou se promítly do jejího psychického stavu, takto postupně oslabovaly projevy jejího nesouhlasu s požadavky obžalovaného a v zásadě rezignovala na prosazení vlastní vůle proti útokům a požadavkům obžalovaného. Prokazatelné poznatky k sexuálně motivovaným útokům je proto nutno posuzovat a hodnotit v kontextu takto vzniklé situace.

7. K tomu rozvedl, že jakkoli poškozená stran sexuálních požadavků uvedla, že se spíš naučila obžalovanému vycházet vstříc, k případu, kdy se mu pokusila vzepřít, popsala jeho reakce na její odmítavý postoj s tím, že ho přehodnotila až v návaznosti na tyto násilnické projevy v obavě, z ještě horšího jednání při zkušenosti z dlouhodobého verbálního a fyzického napadání.
8. Takto z podnětu požadavku obžalovaného na sex nesporně k pohlavnímu styku mezi obžalovaným a poškozenou došlo, a to způsobem srovnatelným se souloží v daném případě „felací“ zmíněnou ve výroku napadeného rozsudku. K tomuto pohlavnímu styku pak podle výpovědi poškozené nedošlo po oboustranné dohodě, ale na základě striktního jednostranného požadavku, jenž byl při nesouhlasu poškozené prosazován způsobem obecně nikoli běžným v rámci partnerských vztahů. Křik a násilí na věcech tak při zkušenostech poškozené s vlastním fyzickým napadením představovaly z hlediska obžalovaného demonstraci síly a fyzické převahy a takto zjevnou pohružku, že by násilí mohlo být vykonáno i proti ní.
9. Dále uvedl, že vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze jednání obžalovaného, jímž poškozenou přiměl k tomu, aby k němu do části domu přišla a měla s ním orální pohlavní styk, posoudit jako intenzivním konkludentním jednáním projevenou pohružku násilí adresovanou poškozené s tím, že okolnosti případu a zkušenost poškozené z toho, jak byla v jiných případech a z jiných motivů obžalovaným fyzicky napadána, vedly k tomu, že obžalovaný svým jednáním překonal nesouhlas poškozené a přinutil jí se mu podvolit a sexuálně ho uspokojit. Skutečnost, že poškozená nekladla další fyzický odpor a podvolila se jeho požadavku, neznamená, že by na straně obžalovaného mohlo za daných okolností panovat přesvědčení, že se ze strany poškozené jednalo o dobrovolný sex, jak státní zástupce znovu zopakoval, co tomuto aktu předcházelo.
10. K tomu připomněl, že v případě trestného činu podle § 185 tr. zákoníku není nezbytné, aby poškozená osoba kladla zřejmý fyzický odpor, neboť k naplnění znaků skutkové podstaty uvedeného trestného činu postačuje, pokud pachatel musela být zřejmá nevole poškozené osoby s jeho jednáním, kdy možnosti adekvátní obrany je nutno vždy posuzovat jak podle dispozic poškozené osoby, tak podle nastalé situace (viz usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 3 Tdo 885/2018).
11. V nyní posuzovaném případě je pak podle něj nutno přihlídnout zejména ke skutečnosti, že poškozená byla dlouhodobě předmětem řady dalších verbálních a fyzických útoků ze strany obžalovaného, což mělo negativní dopad na její psychický stav, obavy z obžalovaného a tím také

na omezení schopnosti a možnosti negativně reagovat na požadavky obžalovaného a vzdorovat mu způsobem, kterým by odvrátila sexuálně motivované protiprávní jednání obžalovaného.

12. Na základě shora uvedených skutečností by měla být část jednání obžalovaného, vymezená ve skutkové větě odsuzujícího rozsudku a týkající se sexuálního násilí na poškozené, posouzena nejen jako součást zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku, ale také jako v jednočinném souběhu spáchaný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku. Toto vymezení právní kvalifikace skutku v rámci výroku o vině by se pak mělo promítnout také do výroku o uloženém trestu a zejména do výroku o náhradě nemajetkové újmy poškozené.
13. K otázce trestu pak uvedl, že vzhledem k okolnostem trestné činnosti, časovému odstupu od doby spáchání trestných činů a zejména pak s přihlédnutím k poměrům obžalovaného a aktuálním poznatkům o vzájemných vztazích obžalovaného a poškozené z hlediska zajištění oddělené péče o děti, by výjimečně nebylo nutné přikročit k omezení osobní svobody obžalovaného a bylo by možné ještě akceptovat spíše výchovný a preventivní trest odnětí svobody s podmíněným odkladem na delší zkušební dobu, spojený s dohledem probačního úředníka a s přiměřenými omezeními, a to ve výměře a v rozsahu tak, jak bylo uloženo soudem I. stupně.
14. K náhradě nemajetkové újmy uplatněné poškozenou F. [REDAKCE] namítl, že pokud již soud I. stupně uznal důvodnost nároku poškozené na její náhradu, měl při stanovení její výše více přihlídnout v rozsudku sice zmíněným, avšak nikoli zcela doceněným skutečnostem, rozhodným pro posouzení intenzity protiprávního zásahu obžalovaného do přirozených práv poškozené a tím také pro stanovení výše nemajetkové újmy. V první řadě nutno připomenout povahu a závažnost činu, jímž obžalovaný do práv poškozené zasáhl, neboť se jednalo o násilnické protiprávní jednání nejen ve formě verbálních útoků, ale také fyzických útoků, přičemž součástí zásahu do práv poškozené bylo také sexuálně motivované jednání obžalovaného, zasahující zcela intimní sféru poškozené. Dále měla být při stanovení výše nemajetkové újmy ve smyslu uplatněného návrhu více zohledněna délka doby protiprávního jednání obžalovaného, kdy zásah do osobnostních práv poškozené a jejího pocitu bezpečí nebyl jen jednorázový či ojedinělý, ale měl podobu delší dobu trvajícího protiprávního jednání, v jehož průběhu byla osobnost poškozené napadána v různé intenzitě různými formami útoků ze strany obžalovaného, což ve svých důsledcích vedlo do jisté míry k rezignaci poškozené na prosazení vlastních názorů a zájmů a k podřízení se obžalovanému v postavení, které nebylo ani z pohledu poškozené důstojné a které sama poškozená označila jako „donuceně naučený život“, trvající tři roky a v případě intenzivnějších a četnějších útoků obžalovaného minimálně jeden rok. Jako další okolnost, významná pro stanovení výše nemajetkové újmy, měl být soudem I. stupně posouzen také poznatek o prokazatelném narušení psychického stavu poškozené jakkoli nedosáhla intenzity těžké újmy na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku.
15. Závěrem státní zástupce navrhl, aby Vrchní soud v Praze z podnětu jeho odvolání napadený rozsudek z důvodů podle § 258 odst. 1 písm. b), d), f) tr. řádu v celém rozsahu rozsudek soudu I. stupně zrušil a následně sám ve věci rozhodl podle § 259 odst. 3, 4 tr. řádu tak, že uzná obžalovaného vinným zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku a zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku, a uloží obžalovanému podle § 185 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Dudová.

odnětí svobody v trvání 3 tří let, jehož výkon se podle § 85 odst. 1 tr. zákoníku za současného vyslovení dohledu nad obžalovaným odloží na zkušební dobu v trvání pěti let, v rámci které bude obžalovaný omezen dalšími opatřeními, která byla již stanovena rozsudkem soudu I. stupně. Dále navrhl uložení ochranného léčení protialkoholního v ambulantní formě podle § 99 odst. 2 písm. b), 4) tr. zákoníku. Nad rámec v napadeném rozhodnutí přiznaných nároků poškozené České průmyslové zdravotní pojišťovně a poškozené P. F. navrhl, aby byla obžalovanému uložena povinnost nahradit poškozené P. F. nemajetkovou újmu - jinou nemajetkovou újmu ve výši 150 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 15% ode dne 23.03.2023 do zaplacení.

16. K podanému odvolání se prostřednictvím své zmocněnkyně kladně vyjádřila poškozená. Kvitovala, že bylo podáno odvolání v její prospěch, neboť k tomu sama neměla odvahu, což dala do souvislosti nejen s chováním obžalovaného, ale i negativní zkušeností s OČTŘ, jak podrobně rozvedla, že chtěla tuto kapitolu svého života uzavřít, byť sama vnímala, že napadený rozsudek minimálně stran adhezního výroku spravedlivý rozhodně není. Takto apelovala, aby bylo rozhodnuto alespoň v intencích odvolacího návrhu státního zástupce.
17. K podanému odvolání se písemně vyjádřil prostřednictvím svého obhájce i obžalovaný, a to s návrhem, aby bylo zamítnuto jako nedůvodné podle § 256 tr. řádu.
18. Jakkoli si uvědomuje, že se domáhal felace způsobem, který jistě není ani zdaleka způsobem chování, které by bylo vůči ženám žádoucí či přijatelné, nemůže se ztotožnit s právním výkladem státního zastupitelství ztotožnit, neboť se ani náznakem se nejednalo o pohrůžku těžkou újmou, natož pak pohrůžkou násilí. Právní kvalifikace tohoto jednání jako zločin znásilnění je proto nepřipadná. Vývody odvolatele o tom, že se snad o znásilnění má jednat i přesto, že poškozená věc jako znásilnění necítí, postrádají oporu v právu a zejména ve zjištěném skutkovém stavu. Poškozená při svém výslechu uvedla, že k felaci přistoupila dobrovolně (byť nikoliv entuziasticky) – tedy k ní nebyla přinucena, a o znásilnění se nemůže jednat zejména pro absenci znaku přinucení k pohlavnímu styku.
19. Takto se domnívá, že mu byl uložen dostatečně citelný trest pro to, aby se z věci ponaučil a nadále vedl řádný život. V tomto kontextu připomněl, že jeho vztah s poškozenou byl normalizován, našel si práci a má v úmyslu i do budoucna žít řádným životem.
20. K požadavku na přiznání vyšší náhrady újmy poškozené uvedl, že smyslem adhezního řízení jistě nemůže být jeho finanční likvidace, což platí tím spíše, že obžalovaný s poškozenou vychovávají dvě společné dcery a jejich vztah byl normalizován.
21. **Vrchní soud v Praze**, jako soud příslušný o odvolání rozhodnout, shledal, že včas podané odvolání bylo podáno oprávněnou osobou a jeho odůvodnění má zákonné náležitosti.
22. U veřejného zasedání, konaného o podaném odvolání státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství odkázala na jeho písemné odůvodnění, zopakovala jeho základní důvody a učinila shodný závěrečný návrh.
23. V duchu svých písemných vyjádření se k podanému odvolání vyjádřili jak zmocněnkyně poškozené, tak obhájce obžalovaného. Obžalovaný sám pak zdůraznil, že už pracuje a vede lepší život.

24. **Vrchní soud v Praze** přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, přičemž by přihlížel i k případným vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, pokud by mohly mít vliv na správnost výroků, proti nimž odvolání směřovalo, a takto shledal odvolání státního zástupce důvodným.
25. Pokud jde o řízení, jež napadenému rozsudku předcházelo, odvolací soud se přesvědčil, že v něm nebyly zjištěny vady, které by mohly mít vliv na správnost či zákonnost rozhodnutí a které by samy o sobě měly vést ke zrušení napadeného rozhodnutí. Nebylo zjištěno, že by v přípravném řízení nebo v řízení před soudem byla porušena procesní ustanovení v té míře, že by se jednalo o podstatnou vadu řízení ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu. Řízení bylo vedeno korektně při zachování práv obžalovaného na obhajobu s podporou jeho obhájce.
26. Odvolací soud tedy dospěl k závěru, že byly řádně provedeny všechny potřebné důkazy, které mohly k objasnění skutkového stavu věci přispět a nalézací soud si tak vytvořil patřičný skutkový základ pro svoje rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 tr. řádu. Okolnosti svědčící proti obžalovanému byly objasňovány se stejnou pečlivostí jako okolnosti svědčící v jeho prospěch, shromážděné důkazy pak krajský soud hodnotil v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. řádu, tedy nejen jednotlivě, ale i v jejich souhrnu a ve všech vzájemných souvislostech. Soud prvního stupně také v odůvodnění napadeného rozsudku, které odpovídá kritériím § 125 odst. 1 tr. řádu vyložil, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení, vypořádal se též s argumenty obhajoby obžalovaného.
27. Skutková zjištění učiněná soudem prvního stupně tak jak jsou obsahem výroku o vině v napadeném rozsudku mají dostatečnou oporu v učiněném dokazování, výpověď poškozené rozhodně není proti obžalovanému osamoceným důkazem, je podporována i důkazy dalšími. K tomu, jakým způsobem s ní obžalovaný již i dříve zacházel lze vycházet např. z výpovědi svědků T [REDACTED], u nichž nejsou dány žádné rodinné vazby, a pokud byl schopen již tehdy takového jednání, lze si nepochybně dobře představit jakým způsobem se jeho vystupování vůči poškozené ještě zintenzivňovalo v dalším období ve smyslu důkazů dalších, přičemž v neposlední řadě jde pak i o výpověď obžalovaného, který uvedené konflikty rámcově připouštěl, jakkoli bagatelizoval jejich intenzitu a závažnost i fakt, že je převážně inicioval. Přitom byla reflektována i ta okolnost, že ne vždy snášela poškozená chování obžalovaného zcela pasivně.
28. Bezpečný základ pro závěr o vině získal tedy nalézací soud po logickém zhodnocení všech před ním provedených důkazů, přičemž jeho vnitřní přesvědčení bylo založeno i na vlastních dojmech získaných i z osobního vystoupení především obžalovaného a poškozené, tedy s plným uplatněním zásady bezprostřednosti.
29. Je třeba akceptovat, že po takto provedeném dokazování neměl soud prvního stupně o chování obžalovaného vůči poškozené v tomto rozsahu žádné pochybnosti, ostatně v tomto směru nebyly jeho závěry ani nikterak napadeny.
30. V přezkoumávané trestní věci také soud odvolací soud neshledává nic, co by mohlo vést k zásadní revizi závěrů soudu prvního stupně o tom, že toto jednání obžalovaného naplnilo všechny znaky zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 ods. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, přičemž k tomu lze na obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí vcelku odkázat.

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Dudová.

31. Ovšem pokud byl ve výroku o vině takto zjištěný skutkový stav nalézacím soudem podřazen jen pod shora uvedený normativní rámec, musel soud druhého stupně reagovat na naprosto oprávněné námitky uplatněné v odvolání státního zástupce.
32. Odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto směru rozhodně není konzistentní. Na jedné straně poukazoval soud pod bodem 78 na to, nakolik obžalovaný ovlivňoval svobodné rozhodování poškozené a využíval její podrobnost, aby pod bodem 80 nebo 91 oproti tomu uzavřel, že v souvislosti s felací se nejednalo o sexuální násilí, ale projevy neurvalosti vůči poškozené, kterými poškozenou dlouhodobě týral.
33. Přitom současně reflektoval, že pokud poškozená nechtěla obžalovanému felaci provést, podvolila se jeho křiku a bouchání do podlahy a zdí. Okolnost, že tak choval i jindy a vyjadřoval takto svou nelibost i za jiných se sexem nesouvisejících příležitostí rozhodně nemůže být důvodem, aby nebylo právně kvalifikováno, že si takto vedle jiných ústupků na poškozené vynutil i tuto formu pohlavního styku.
34. Fakt, že poškozená neprojevila výrazný odpor a toliko se jeho vůli podvolila, nelze v daném případě zaměňovat za její souhlas nebo dovozovat, že by se v dané situaci mohlo jednat o projev její svobodné vůle.
35. Agrese, zaměřená obžalovaným na věci, byla vůči poškozené nepochybně současně i pohrůzkou násilí, kterému by čelila sama, tak jako tomu bylo v jiných případech, pokud požadavkům obžalovaného nevyšla vstříc.
36. Těchto okolností si byl obžalovaný nepochybně vědom, a tedy byla naplněna i subjektivní stránka tohoto trestného činu. Ostatně bylo opakovaně judikováno, že není nezbytné, aby poškozená osoba kladla zřejmý fyzický odpor, ale je zcela dostačující, že pachatelé musí být zjevná nevole této osoby s jeho jednáním. Jestliže ji k němu přiměl až zintenzivněním svých projevů, není pochyb o tom, že si této nevole byl velmi dobře vědom.
37. Odvolání státního zástupce tak správně vystihlo, že toto jednání obžalovaného vymezené ve skutkové větě odsuzujícího rozsudku nemůže být posouzeno jen jako jakási součást zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, ale je třeba je právně kvalifikovat i jako zvlášť závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.
38. Pochybením spočívajícím v nesprávné právní kvalifikaci pak byly naplněny zrušující důvody podle ustanovení § 258 odst. 1 písm. d) tr. řádu.
39. Vzhledem k tomuto důvodu zrušení výroku o vině byly i bez ohledu na další zrušující důvody podle § 258 odst. 2 tr. řádu zcela zrušeny i výroky navazující a takto rozhodoval odvolací soud samostatně o trestu, o ochranném opatření i o uplatněných nárocích.
40. Vzhledem k tomu, že je trest ukládán za více trestných činů, je shodně jako soudem prvního stupně ukládán jako úhrnný podle zásad ustanovení § 43 odst. 1 tr. zákoníku podle nejpřísnější trestní sazby ustanovení § 185 odst. 2 tr. zákoníku.
41. Při stanovení druhu a výměry trestu vycházel odvolací soud z ustanovení § 38 a § 39 tr. zákoníku, zabýval se všemi okolnostmi případu, především závažností spáchaného jednání i z hlediska osoby pachatele.

42. Ač lze odkázat na jinak soudem prvního stupně v zásadě správné vyhodnocení rozhodných poměrů obžalovaného byl jím ukládaný trest nepřiměřeně mírný daným skutkovým okolnostem i ve vztahu k jeho původním závěrům o právní kvalifikaci. Trest také nelze uložit tak mírný, jak bylo navrhováno v podaném odvolání. Takový trest by podle závěrů odvolacího soudu neodrážel celkovou závažnost jednání obžalovaného, a to ani z hlediska generální prevence. Obžalovaný navíc učinil již několikerou zkušenost v rámci trestního řízení, a ačkoliv se jednalo o typově jinou trestnou činnost a ohledně jeho záznamů v rejstříku trestů se vesměs uplatní fikce neodsouzení, nelze nezdůraznit fakt, že mu ani opakovaný pobyt ve výkonu trestu nebyl dostatečnou korektivní zkušeností, aby vedl jen řádný život.
43. Na druhou stranu má soud odvolací za potřebné zdůraznit, že pokud dříve uložený a navrhovaný trest má za nepřiměřeně mírný, neodráží jeho úvahy samu dlouhodobost jednání, jež v rámci ustanovení § 199 tr. zákoníku podmiňuje použití vyšší trestní sazby a nelze ji tak při úvahách o trestu bez dalšího zdůrazňovat, aniž by byla porušena zásada zákazu dvojího přičítání téže okolnosti vyjádřená ustanovení § 39 odst. 5 tr. zákoníku. Bral tak na zřetel toliko intenzitu, s níž byl i tento zákonný znak naplněn, a to nikoli v řádu měsíců, ale již několika let.
44. Pouze chování obžalovaného v mezidobí, včetně dosavadní úspěšnosti probačního dohledu vedou odvolací soud k závěru, že přes nespornou závažnost jednání obžalovaného lze účelu trestu dosáhnout trestem uloženým ještě poměrně hluboko v dolní polovině zákonné trestní sazby ovšem již s nepodmíněným trestem odnětí svobody v odpovídající výměře tří a půl roku.
45. Zařazení do věznice s ostrahou odpovídá při výměře uloženého trestu ustanovení § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.
46. Dány jsou také všechny podmínky pro uložení ochranného opatření, proto bylo i odvolacím soudem uloženo shodně, když ani delší abstinence je nemůže nahradit. Naopak v současném uložení ochranného léčení lze z hlediska resocializace obžalovaného vidět vhodnou kombinaci k ukládanému kratšímu trestu odnětí svobody.
47. Rozhodnutí o uplatněném nároku zdravotní pojišťovny vychází z podkladů o úhradě péče, která byla poškozené poskytnuta.
48. I k uplatněným nárokům poškozené vycházel odvolací soud předně z toho, že podané odvolání zde směřovalo úzce a specificky do náhrady další nemajetkové újmy.
49. Pokud jde o náhradu jiné nemajetkové újmy v rámci adhezního řízení, je nutné vycházet z aktuální občanskoprávní úpravy, kterou jsou ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, zejména § 2951 odst. 2 NOZ a § 2956, § 2957 NOZ.
50. Za nemajetkovou újmu se považuje příkoří, které se projevuje jinde než na majetku, typicky v osobní sféře. V posuzovaném případě se nepochybně jednalo o zásah do osobnostních práv poškozené, který je potřeba považovat za velmi závažný, jak je ostatně vyjádřeno i jeho samotnou právní kvalifikací jednání, a to nyní i ve smyslu zvlášť závažného zločinu.
51. Jednání obžalovaného negativně poznamenalo život poškozené a zasáhlo zcela zásadně do jejích přirozených osobnostních práv. Z tohoto pohledu je také zřejmé, že samotné rozhodnutí o vině a uložený trest nelze z hlediska poškozené považovat za postačující, ale představuje pro ni jen dílčí satisfakci.

52. Úmyslným jednáním obžalovaného byla přitom ohrožena nejen osobnost poškozené, ale vážně narušena i její tělesná integrita, když utrpěla újmu i v nejintimnější oblasti své osobnosti s tím, že obžalovaný ji takto zasáhl v domácím prostředí, které pro ni mělo být naopak bezpečným.
53. Lze současně uzavřít, že taková jednání by za závažnou újmu na důstojnosti a vážnosti ve společnosti pocítovala zpravidla každá fyzická osoba nacházející se na místě a v postavení poškozené.
54. Jsou tedy nepochybně dány i okolnosti zvláštního zřetele hodné ve smyslu ustanovení § 2957 NOZ, a to včetně toho, že jednání vůči ní bylo úmyslné. K tomu je namísto připomenout názor zastávaný Ústavním soudem ČR, že v případě zlého úmyslu (záměru) na straně původce neoprávněného zásahu, by měl soud svůj odsudek nad společensky a právně odsouzeníhodným chováním vyjádřit citelným určením výše peněžitého zadostiučinění.
55. Právní teorie také akcentuje i preventivní význam náhrady, resp. stanovení její výše i z hlediska předcházení trestné činnosti.
56. Hlavním smyslem náhrady je ovšem satisfakční rovina, která narůstá v přímé míře s mírou škodlivosti jednání, jehož se obžalovaný dopustil.
57. Je třeba zohlednit i důsledky tzv. sekundární viktimizace, spojené především s opakovanou účastí na příslušných úkonech v rámci trestního řízení.
58. V daném případě tak nelze mít jiný způsob zadostiučinění za postačující, a naopak požadovanou částku za minimálně přiměřenou všem jeho okolnostem, přičemž rozhodně nejde ani o částku, která by byla v hrubém nepoměru s majetkovými poměry, respektive spíše především možnostmi obžalovaného, neboť ten je v produktivním věku a není nikterak zásadně handicapován ve svých výdělečných možnostech. Tato částka také odpovídá požadavku na přiznávání co možná srovnatelných částek za objektivně podobné újmy, kdy jsou dnes již vcelku běžně přiznávány částky v řádech statisíců. V tomto rozsahu jde tedy o částku, kterou lze mít za nezpochybnitelnou a odůvodněnou rozsahem provedeného dokazování.
59. Proto byla poškozené náhrada nemajetkové újmy v tomto rozsahu přiznána postupem podle ustanovení § 228 odst. 1 tr. řádu, a to včetně zákonného úroku z prodlení, který poškozená taktéž uplatnila.
60. Další nalézacím soudem zmíněné dokazování by tak bylo potřebné až k rozhodnutí k dalším uplatněným nárokům poškozené, přičemž soud odvolací současně reflektoval důvody, pro které soud prvního stupně neshledal ve způsobených následcích těžkou újmu na zdraví, respektoval vymezení opravného prostředku a uplatnění zásady zákazu reformationis in peius. Proto bylo stran těchto nároků rozhodnuto ve shodě s nalézacím soudem.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Za splnění podmínek § 265a a § 265b trestního řádu však lze proti němu podat dovolání, a to ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch odsouzeného, a dále odsouzenému pro nesprávnost výroku rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Dudová.

soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Odsouzený tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání odsouzeného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 trestního řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) - m) trestního řádu nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch odsouzeného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Dle § 8b odst. 2 tr. řádu nikdo **nesmí** v souvislosti s trestným činem spáchaným na poškozeném jakýmkoli způsobem **zveřejnit** informace umožňující zjištění totožnosti poškozeného, který je osobou mladší 18 let nebo vůči němuž byl spáchán trestný čin vraždy (§ 140 trestního zákoníku), zabití (§ 141 trestního zákoníku), některý z trestných činů, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, trestný čin ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti těhotenství ženy (§ 159 až 162 trestního zákoníku), trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185 až 193 trestního zákoníku), trestný čin opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 trestního zákoníku), týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížené duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku).

Dle § 8b odst. 3 tr. řádu **zveřejnění** obrazových snímků, obrazových a zvukových záznamů nebo jiných informací o průběhu hlavního líčení nebo veřejného zasedání, které by umožnily zjištění totožnosti poškozeného uvedeného v odstavci 2, je **zakázáno**.

Dle § 8b odst. 4 tr. řádu pravomocný rozsudek (usnesení odvolacího soudu) **nesmí být zveřejněn** ve veřejných sdělovacích prostředcích s uvedením jména, popřípadě jmen, příjmení a bydliště poškozeného uvedeného v odstavci 2.

Praha 21. září 2023

Mgr. Vanda Čínková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Dudová.

Veronika
Holcová Digitálně podepsal
Veronika Holcová
Datum: 2023.11.13
13:52:42 +01'00'